

Paphiopedilum villosum (Ldl.) (Ftiz.

syn.: *Cypripedium villosum* Ldl.

Vindplaats

De eerste exemplaren van deze soort werden in 1849 in Birma gevonden door de plantenverzamelaar Thomas Lobb (1820-1894), die in dienst was bij de kwekerij van James Veitch & Sons in Exeter (Eng.). Ze groeiden daarin het gebergte van de provincie Tenasserim op hoogten van ca. 1500 meter. Het verspreidingsgebied strekt zich echter verder uit nl. tot het bergland van Assam, Opper Birma en het noorden van Thailand.

Omschrijving

De bladeren van dit venusschoentje zijn ca. 20-35 cm lang en 3 á 32 cm breed. Het blad is bleekgroen aan de onderzijde en duidelijk paars gestippeld naar de basis toe. De bloemstengel is sterk behaard, éénbloemig en ongeveer 30 cm hoog. De bloemen zijn nogal variabel van kleur en hebben een doorsnee van 10 á 14 cm. De dorsale sepaal (vlag) is naar de basis glimmend bruin met wat donkerder bruine strepen en aan de bovenzijde groengeel met een smal wit randje. De lange spatelvormige petalen zijn, wat kleur betreft, duidelijk in tweeën gedeeld door een dunne bruine lijn. De bovenste helft is bruingeel en de onderste groenachtig geel. De lip is voornamelijk geelgroen met bruine tekening. De bloeiperiode, die in januari/februari valt, kan wel 5 tot 6 weken duren. In de natuur komen verschillende variëteiten voor zoals de var. *albo-marginatum* met uitgesproken witgerande vlag en donkerder bruin gekleurde petalen en de var. *gortonii* met een brede witte top van de vlag.

Cultuur

Een plant voor een koelgematigde omgeving op een plaats met voldoende schaduw (50%) in de zomermaanden, terwijl in de herfst en winter als de zonnestralen geen schade aan het blad meer kunnen aanrichten, veel licht gegeven mag worden. Bovendien moet men het frisse bergklimaat proberen na te bootsen door een plaats uit te zoeken waar een zachte luchtstroming is; soms door een kleine ventilator te bereiken. Potcultuur is aangewezen. Behalve een flinke laag schone potscherven moet het plantmateriaal goed doorlatend zijn en blijven. Een beproefd substraat is bijv.: 1/3 varenwortel van *Osmunda* of boomvarenvezel van *Dicksonia*, 1/3 veenmos en 1/3 brokkenturf en wat levend veenmos bovenop om de plant heen. Sommige kwekers gebruiken nog andere materialen zoals: Finnpeat, geknipt beukenblad, brokjes houtskool of Styropor of kleikorrels. Blijkt het grondmengsel na een jaar vergaan te zien, dan dient men dit door vers materiaal te vervangen, anders is verpotten om de 2 jaar mogelijk. Heeft men de beschikking over een pH-meter, waarmee de zuurgraad van de potgrond kan worden bepaald dan is het gebruik van Dolokal ook aan te raden. Met de nodige ervaring kan dan door uitgekende dosering de juiste zuurgraad in stand worden gehouden, hetgeen de gezondheid van

tekening: J. Lodewijk
Paphiopedilum villosum

Foto J.C.Koelewijn

Paphiopedilum villosum

de planten sterk ten goede komt. Het gieten moet zodanig geregeld worden, dat de plant altijd vochtig aanvoelt. Een goede controle hierop is het levende sfagnum rondom de plant. Als dit doorgroeit is het goed. Zakt het in elkaar en verslijmt het, dan is er iets mis met de samenstelling van de potgrond en verdroogt het dan giet men te weinig. Na de bloei moet men inderdaad een paar weken heel weinig gieten om de plant wat rust te gunnen en zich te kunnen voorbereiden op het maken van de nieuwe uitlopers. Het mos mag echter nooit afsterven. Bemesting in de groeitijd is best, maar liefst met meststoffen van organische oorsprong (verdunde koemest, verdunde gier of vis-emulsie). Of men moet de speciale mest, die voor *Paphiopedilum* op de markt is, gebruiken. Deze venusschoen behoort zeker tot de soorten, die met succes in huis of in de serre tot bloei gebracht kan worden.

NOV augustus 1978 # K140